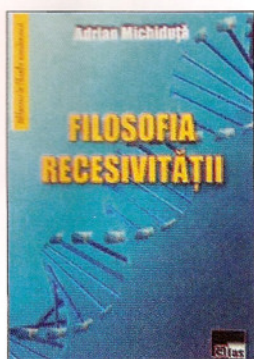

FILOZOFIE

*Filosofia recesivității
și patosul editorial*

Adrian Michiduță
Filosofia recesivității
 Editura Aius Printed, 2009

30 lei

Domnul Adrian Michiduță a dedicat, recent, o monografie filosofiei recesivității a lui Mircea Florian. Este un gest care merită comentat din două puncte de vedere. Pe de o parte, reluarea discuțiilor în marginea unui manuscris cum este *Filosofia recesivității* – redactat în primele decenii ale perioadei comuniste, neîncheiat, urmînd o istorie dramatică cum numai manuscrisele altor secole mai puteau cunoaște, și publicat postum – merită întreaga atenție, din punctul de vedere al plasării sale în epoca pe care o merită și al evaluării lui cu tot cu epoca din care provine. Pe de altă parte, studiul elaborat de Adrian Michiduță merită comentat pentru că survine într-o serie de alte cărți pe care domnia sa le-a editat, realizînd o performanță incredibilă în cercetarea filosofiei românești vechi.

De fapt, am descoperit cărțile domnului Michiduță pe un raft al librăriei *C'arte* din Craiova, unde venisem pentru a lansa public cu totul altceva. Am fost atît de absorbit de raftul cu pricina, încît mi-a pierit pofta proiectării de sine și am răsfoit cu nesaț cele publicate. Am găsit acolo, toate sub îngrijirea filosofului și filologului Adrian Michiduță, publicate la editurile Aius și SimArt, *Logica* lui Ioan Damaschin, „tălmăcită în limba Patriei de preasfințitul Kir Grigorie [Râmniceanu], episcop al Argeșului“, o superbă piesă de limbă română de la 1821, care nu fusese afectată încă de nici un seism conceptual și se mula, suplă și fără nici o rezistență, pe terminologia calchiată a logicii peripatetice. Apoi, traducerea și editarea lucrării *Principiile și meritele filosofiei lui Kant*, teză de doctorat

susținută de Ion Zalomit la Berlin în 1848, editarea traducerii lui Eufrosin Poteca (publicată la 1829) din J.G. Heineccius, *Filosofia cuvîntului și a năravurilor*, de fapt un tratat de istoria filosofiei, de logică și de etică, *Scrierile filosofice* ale lui Eufrosin Poteca și, în fine, *Logica judecătorească* a lui Alexandru Aman de la 1851. Sînt realizări excepționale, deoarece asemenea restituții sînt sporadice, *nu avem o școală de editare a textelor vechi de filosofie românească* (domnul Michiduță întrupează, și el, eternul om-orchestră din cultura română). Cu excepția cîtorva texte fundamentale, de la speculativa *Rostire filsofică românească* a lui Noica la bine întemeiata *Terminologie filsofică românească* a lui Ioan Oprea, preocupările domeniului sînt sporadice și ilustrează, la rîndul lor, o discontinuitate esențială.

Între opera de editor a domnului Michiduță și exegeza dedicată lui Mircea Florian are loc o recesivitate: conceptul tare, exploziv și guvernănt este strategia culturală a editorului de text vechi. Conceptul din umbră, cel a cărui discreție, onestitate de cercetate și camuflare sfioasă în spatele celorlalte cărți cărora le-a urmat cronologic, este exegeza operei lui Florian. Nici unul nu poate fi gîndit fără celălalt. În *Filosofia recesivității*, avem un bun studiu al etapelor constituirii filosofiei lui Florian (de la o filozofie a „datului“, care îl plasează foarte bine pe Florian în contextul anilor '40, la o critică a metafizicilor istorice și, în cele din urmă, la descoperirea dimensiunilor recesive ale realității). Apoi, o analiză didactică a fiecărui concept recesiv, pas cu pas, de la ontologie la teoria cunoașterii sau la etică.

Înceind lectura, e firesc să te întreb, în fond, dacă există o temă comună a filosofiei românești ilustrate și în opera lui Florian. Cît de mult seamănă, în fond, recesivitatea cu contradicția unilaterală a lui Noica! O asemenea temă comună ar putea fi însă vizibilă, pentru toți, printr-o mare bibliotecă de filozofie românească, în măsură să ne pună în sincronie eforturile discontinue ale diferitelor generații de filosofi care au silit limba română să ofere concept.

Alexander Baumgarten